

PIVOT^{4A}

LEARNER'S MATERIAL

IKALAWANG MARKAHAN
MAPEH (Arts)

G5

DepEd CALABARZON
Curriculum and Learning Management Division

PAG-AARI NG PAMAHALAAN
Hindi Ipinaagapil

Isinasaad sa Batas Republika 8293, Seksiyon 176 na hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi sa anomang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayumpaman, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito ay pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.

Ang mga akda (kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o brand name, tatak o trademark, palabas sa telebisyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa modyul na ito ay nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsumikapang matunton ang mga ito upang makuha ang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga tagapaglathala at mga may-akda ang karapatang-aring iyon. Ang anomang gamit maliban sa modyul na ito ay kinakailangan ng pahintulot mula sa mga orihinal na may-akda ng mga ito.

Walang anomang parte ng materyales na ito ang maaaring kopyahin o ilimbag sa anomang paraan nang walang pahintulot ng Kagawaran.

Ang modyul na ito ay masusing sinuri at niribisa ayon sa pamantayan ng DepEd Regional Office 4A at ng Curriculum and Learning Management Division CALABARZON. Ang bawat bahagi ay tiniyak na walang nilabag sa mga panuntunan na isinasaad ng Intellectual Property Rights (IPR) para sa karapatang pampagkatuto.

Mga Tagasuri

PIVOT 4A Learner's Material
Ikalawang Markahan
Unang Edisyon, 2020

MAPEH (Arts)

Ikalimang Baitang

Job S. Zape, Jr.
PIVOT 4A Instructional Design & Development Lead

Geneva P. Salud
Content Creator & Writer

Jaypee E. Lopo & Eugene Ray F. Santos
Internal Reviewer & Editor

Ephraim L. Gibas & Rhoda L. Villalobos
Layout Artist & Illustrator

John Albert A. Rico & Melanie Mae N. Moreno
Graphic Artist & Cover Designer

Ephraim L. Gibas
IT & Logistics

Inilathala ng: Kagawaran ng Edukasyon Rehiyon 4A CALABARZON
Patnugot: Wilfredo E. Cabral
Pangalawang Patnugot: Ruth L. Fuentes

PIVOT 4A CALABARZON Arts G5

Gabay sa Paggamit ng PIVOT 4A Learner's Material

Para sa Tagapagpadaloy

Ang modyul na ito ay inihanda upang makatulong sa ating mga mag-aaral na madaling matutuhan ang mga aralin sa asignaturang **MAPEH (Music)**. Ang mga bahaging nakapaloob dito ay sinigurong naaayon sa mga ibinigay na layunin.

Hinihiling ang iyong paggabay sa ating mga mag-aaral para sa paggamit nito. Malaki ang iyong maitutulong sa pag-unlad nila sa pagpapakita ng kakayahang may tiwala sa sarili na kanilang magiging gabay sa mga sumusunod na aralin.

Salamat sa iyo!

Para sa Mag-aaral

Ang modyul na ito ay ginawa bilang sagot sa iyong pangangailangan. Layunin nitong matulungan ka sa iyong pag-aaral habang wala ka sa loob ng silid-aralan. Hangad din nitong mabigyan ka ng mga makabuluhang oportunidad sa pagkatuto.

Ang sumusunod ay mahahalagang paalala sa paggamit ng modyul na ito:

1. Gamitin ang modyul nang may pag-iingat. Huwag lalagyan ng anomang marka o sulat ang anomang bahagi nito. Gumamit ng hiwalay na papel sa pagsagot sa mga gawain sa pagkatuto.
2. Basahing mabuti ang mga panuto bago gawin ang bawat gawain.
3. Maging tapat sa pagsasagawa ng mga gawain at sa pagwawasto ng mga kasagutan.
4. Tapusin ang kasalukuyang gawain bago pumunta sa iba pang pagsasanay.
5. Punan ang **PIVOT Assessment Card for Learners** sa pahina 38 sa pamamagitan ng akma ng simbolo sa iyong Lebel ng Performans pagkatapos ng bawat gawain.
6. Pakibalik ang modyul na ito sa iyong guro o tagapagpadaloy kung tapos nang sagutin ang lahat ng pagsasanay.

Kung sakaling ikaw ay mahirapang sagutin ang mga gawain sa modyul na ito, huwag mag-aalinlangang konsultahin ang iyong guro o tagapagpadaloy. Maaari ka ring humingi ng tulong sa iyong magulang o taga pag-alaga, o sinomang mga kasama sa bahay na mas nakatatanda sa iyo. Laging itanim sa iyong isipang hindi ka nag-iisa.

Umaasa kami na sa pamamagitan ng modyul na ito, makararanas ka ng makahulugang pagkatuto at makakukuha ka ng malalim na pang-unawa. Kaya mo ito!

Mga Bahagi ng PIVOT 4A Modyul

	K to 12 Learning Delivery Process	Nilalaman
Panimula (Introduction)	Alamin	Ang bahaging ito ay naglalahad ng MELC at ninanais na resulta ng pagkatuto para sa araw o linggo, layunin ng aralin, pangunahing nilalaman at mga kaugnay na halimbawa para makita ng mag-aaral ang sariling kaalaman tungkol sa nilalaman at kasanayang kailangan para sa aralin.
	Suriin	
Pagpapaunlad (Development)	Subukin	Ang bahaging ito ay nagtataglay ng mga aktibidad, gawain at nilalaman na mahalaga at kawili-wili sa mag-aaral. Ang karamihan sa mga gawain ay umiinig sa mga konseptong magpapaunlad at magpapahusay ng mga kasanayan sa MELC. Layunin nito na makita o matukoy ng mag-aaral ang alam niya, hindi pa niya alam at ano pa ang gusto niyang malaman at matutuhan.
	Tuklasin	
	Pagyamanin	
Pakikipagpalihan (Engagement)	Isagawa	Ang bahaging ito ay nagbibigay ng pagkakataon sa mag-aaral na makisali sa iba't ibang gawain at oportunidad sa pagbuo ng kanilang mga Knowledge Skills at Attitudes (KSA) upang makahulugang mapag-ugnay-ugnay ang kaniyang mga natutuhan pagkatapos ng mga gawain sa Pagpapaunlad o D. Inilalantad ng bahaging ito sa mag-aaral ang totoong sitwasyon/gawain sa buhay na magpapasidhi ng kaniyang interes upang matugunan ang inaasahan, gawing kasiya-siya ang kaniyang pagganap o lumikha ng isang produkto o gawain upang ganap niyang maunawaan ang mga kasanayan at konsepto.
	Linangin	
	Ilangkop	
Paglalapat (Assimilation)	Isaisip	Ang bahaging ito ay maghahatid sa mag-aaral sa proseso ng pagpapakita ng mga ideya, interpretasyon, pananaw, o pagpapahalaga upang makalikha ng mga piraso ng impormasyon na magiging bahagi ng kaniyang kaalaman sa pagbibigay ng epektibong repleksiyon, pag-uugnay o paggamit sa alinmang sitwasyon o konteksto. Hinihikayat ng bahaging ito ang mag-aaral na lumikha ng mga estrukturang konseptuwal na magbibigay sa kaniya ng pagkakataong pagsama-samahin ang mga bago at dati ng natutuhan.
	Tayahin	

Ang modyul na ito ay nagtataglay ng mga pangunahing impormasyon at gabay sa pag-unawa ng mga Most Essential Learning Competencies (MELCs). Ang higit na pag-aaral ng mga nilalaman, konsepto at mga kasanayan ay maisasakatuparan sa tulong ng K to 12 Learning Materials at iba pang karagdagang kagamitan tulad ng Worktext at Textbook na ipagkakaloob ng mga paaralan at/o mga Sangay ng Kagawaran ng Edukasyon. Magagamit din ang iba pang mga paraan ng paghahatid ng kaalaman tulad ng Radio-based at TV-based Instructions o RBI at TVI.

Mga Magagandang Tanawin sa Bansa

Aralin

I

Ang aralin na ito ay idinisenyo at isinulat para sa iyo. Ito ay upang matulungan ka na maunawaan ang aralin tungkol sa pagpipinta. Ito ay makatutulong upang makaguhit ka ng isang likhang-sining na may kinalaman sa magandang tanawin sa bansa. Ang mga salita ay angkop para sa iyo. Ang aralin ay naaayon sa tamang pagkakasunod-sunod para sa iyong pagkatuto.

Matapos basahin at gawin ang aralin na ito, inaasahang maipaliliwanag mo ang halaga ng mga magagandang tanawin sa bansa, maipagmalaki ang mga magaganda at maksaysayang lugar at makaguhit ng napili mong magandang tanawin.

Talaga nga naman na maraming magagandang tanawin na makikita sa ating bansa. Ang ating bansa ay tunay na pinagpala. Luzon, Visayas at Mindanao ay maraming mapupuntahan at dapat natin itong ipagpasalamat.

Ginamit din ang mga makasaysayan at magagandang tanawin sa abansa bilang paksa sa mga likhang-sining. Ang mga nasa larawan sa unang pahina ay ilan lamang sa mga ito. Ipagmalalki natin ito sa buong mundo.

Mga Elemento ng Sining

1. Kulay

Asul - kalungkutan, dalamhati, kabanalan, langit, tubig, kaalaman.

Pula - katapangan, dugo, apoy, init, masaya, galit., kasalanan

Dilaw - inggit, masaya, apoy, init O

Orange - karunungan

Berde - tao, kalikasan, kaginhawahan

Violet - kalungkutan, dalamhati, kapayapaan, kabiguan

Brown - bahay, kahoy, mga gawang mekanikal

Puti - kalinisan, dalisay, simple, relihiyoso, kabutihan
Itim - misteryoso, hiwaga, kasamaan, makasalanan

2. Hugis

Bilog - Buhay, mundo, walang hangganan, pagtutulong-tulong

Kudrado - Balanse, pantay

Tatsulok - katalinuhan, kataas-taasan, kalaliman, kabanalan

3. Linya

Pahiga - dalamhati, kapayapaan, katahimikan, kamatayan

Patayo - balanse, lakas ng loob

Pahalang - paggawa, aktibo galaw Palikoliko - lito sa buhay, dalamhati

4. Tema - pangkalahatang kahulugan ng ginawa.

5. Testura

Magaspang - lalaki, masungit, masama

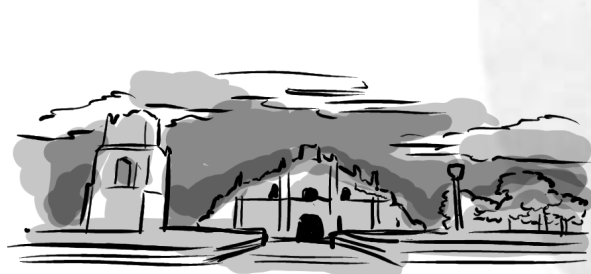
Makinis - babae, mabuti, dalisay

6. Kagamitan - brush, pabel, lapis, at iba pa.

7. Balanse

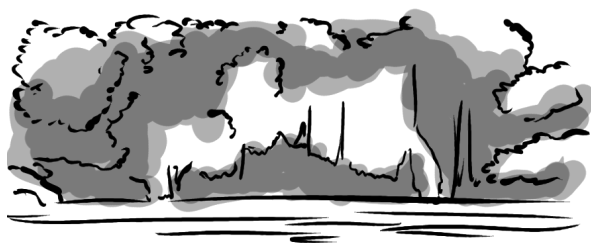
Gawain sa Pagkatuto Bilang 1: Pagmasdan ang mga larawan. Sagutin ang mga sumusunod sa iyong kwaderno.

Paoay Church

Banaue Rice Terraces

Puerto Princesa Subterranean River

Historic Town of Vigan

1. May napuntahan ka na bang magandang tanawin sa bansa? Ano at saan ito?
2. Ilarawan ang iyong mga nakita sa napuntahan mong lugar na ito.
3. Paano mo mapahahalagan ang mga makasaysayang lugar sa bansa?
4. Ibahagi ang iyong karansan sa kasapi ng pamilya.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 2: Itala ang ilan sa elemento ng sining na nakatutulong upang mapaganda ang mga likhang-sining.

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

E

Gawain sa Pagkatuto Bilang 3: Ibigay ang mga gamit ng mga kagamitang pansining sa ibaba. Gawin ito sa kwaderno.

1. Lapis
2. Long bondpaper
3. Water color / Krayola
4. Water container
5. Basahan

Gawain sa Pagkatuto Bilang 4: Pagsunod-sunorin ang mga hakbang sa paggawa ng likhang-sining. Lagyan ng bilang 1-6. Gawin ito sa kwaderno.

_____ Ligpitin ang mga gamit at linisin ang mesa.

_____ Pagkatapos ay iguhit naman ang mga tanawing nasa likuran.

_____ Unahing iguhit ang mga bagay na pinakamalaki sa harapan.

_____ Kung may pangkulay o krayola, kulayan ito. Maari ding gumamit ng lapis sa pagkulay sa paraan “shading”.

_____ Lagyan ng pamagat ang iyong likhang-sining.

_____ Pumili ng isang magandang tanawin na makikita sa inyong komunidad. Kung wala naman ay maaaring pumili sa ibang lugar na kataagpuan ng magandang tanawin.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 5: Lagyan ng (/) ang angkop na kahon batay sa iyong sariling kakayahan. Gawin ito sa iyong kwaderno

Pamantayan	Nakasunod sa pamantayan ng higit sa inaasahan (3)	Nakasunod sa pamantayan subalit may ilang pagkukulang (2)	Hindi nakasunod sa pamantayan (1)
1. Nakagagawa ako ng likhang-sining na nagpapakita ng magandang tanawin			
2. Napahahalagahan at naipagmamalaki ko ang magandang tanawin sa bansa			
3. Naisasagawa ko ang aking likhang sining nang may kawilihan			

A

Punan ang mga patlang upang makabuo ng makabuluhang pahayag tungkol sa aralin.

***“Huwang maging dayuhan sa iyong sariling bayan,
Lakbayin ang Pilipinas at sarili’y tuklasin.”***

_____ natin at pahalagahan ang mga _____ at
magagandang _____ sa bansa. Ingatan natin ang mga _____
ng bansa na ipinagkaloob sa atin.

yaman

Ipagmalaki

makasaysayan

tanawin

Arkitektura o Natural na Likas na Ganda ng mga Tanawin

WEEKS

2-3

I

Aralin

Ang aralin na ito ay idinisenyo at isinulat para sa iyo. Ito ay upang matulungan ka na maunawaan ang aralin tungkol sa pagpipinta. Ito ay makatutulong upang makaguhit ka ng isang likhang-sining na may kinalaman sa magandang tanawin sa bansa. Ang mga salita ay angkop para sa iyo. Ang aralin ay naaayon sa tamang pagkakasunod-sunod para sa iyong pagkatuto.

Matapos basahin at gawin ang aralin na ito, inaasahang makilala mo ang mga likha ng ilang tanyag na mga pintor, matukoy ang mga istilo ng pagpipinta ng mga pintor at makapagpinta ng sariling likhang-sining

Isa sa mga tanyag na pintor ng bansa si Fernando Amorsolo. Bawat pintor ay may kani-kaniyang istilo ng pagpipinta. Kapansin-pansin na katangi-tangi ang kanilang mga istilo, ito ang nagiging tatak nila o pagkakakilanlan sa kanilang obra. Ipinahahayag nila ang kanilang damdamin sa kanilang pagpipinta.

Fernando Amorsolo

https://en.m.wikipedia.org/wiki/File:Fernando_Amorsolo.png

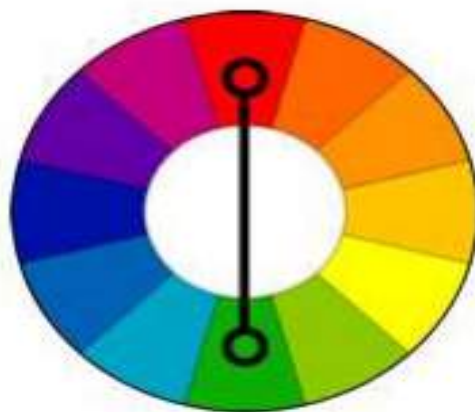
Color Wheel

Mga kahulugan ng bawat kulay:

- Asul - kalungkutan, dalamhati, kabanalan, langit, tubig, kaalaman.
- Pula - katapangan, dugo, apoy, init, masaya, galit., kasalanan
- Dilaw - inggit, masaya, apoy, init
- Orange - karunungan
- Berde - tao, kalikasan.kaginhawahan
- Violet - kalungkutan, dalamhati, kapayapaan, kabiguan
- Brown - bahay, kahoy, mga gawang mekanikal
- Puti - kalinisan, dalisay, simple, relihiyoso, kabutihan Itim - misteryoso, hiwaga, kasamaan, makasalanan

Nabibigyang-buhay ng kulay ng pagpipinta sa paggamit ng mga complementary colors. Ito ay ang mga kulay na magkasalungat sa color wheel. Ito ay dalawang kulay na makakagawa ng matingkad na kulay.

Ang complementary colors ay ang mga kulay na magkasalungat sa color wheel. Ito ay dalawang kulay na kung saan ay makakalikha ng vibrant o matingkad na kulay.

Ang ating bansa ay biniyayaan ng magagandang tanawin na may natural na likas na ganda na sadyang nakakaakit sa mga dumarayong turista. Ang mga ito ay mas lalong napaganda sa tulong ng arkitektura na ipinakikita ng pagiging malikhain ng mga Pilipino. Sadyang kaakit-akit na pagmasdan ang ating magagandang tanawin.

Ang mga tanyag na pintor ay may kanya-kanyang istilo sa pagpipinta. Kapansin pansin na katangi-tangi ang kanilang mga istilo, ito ang nagiging tatak nila o pagkakakilanlan sa kanilang mga obra. Ipinapahayag ng mga pintor ang kanilang mga damdamin o saloobin sa pamamagitan ng pagpipinta.

Dito sila humuhugot ng inspirasyon na magiging tema ng kanilang mga obra. Kung ano ang pumukaw sa kanilang pansin ay ito rin ang ginagamitan nila ng kakaibang istilo.

Ang pagpipinta ay isang uri ng sining kung saan pwede mong ipahayag ang iyong damdamin o saloobin sa pamamagitan ng pagpipinta ng mga bagay-bagay na naaayon sa iyong kagustuhan. Katulad ng mga istilong ginamit ng mga tanyag na pintor dito sa ating bansa.

Maraming nais ipahayag sa bawat isa tulad ng mga masasama at masasayang pangyayari. Gamitan ito ng sariling istilo upang mas mapaganda at magkaroon ng sariling pagkakakilanlan ang iyong ipinintang larawan.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 1: Punan ang mga patlang upang makabuo ng makabuluhang pahayag tungkol sa aralin.

1. _____ ang nagbibigay ng buhay sa mga bagay sa paligid.
2. Ang _____ ay ang magkakasalungat na kulay sa _____.
3. May kani-kaniyang _____ ang mga tanyag na pintor sa bansa sa kanilang mga obra.

kulay

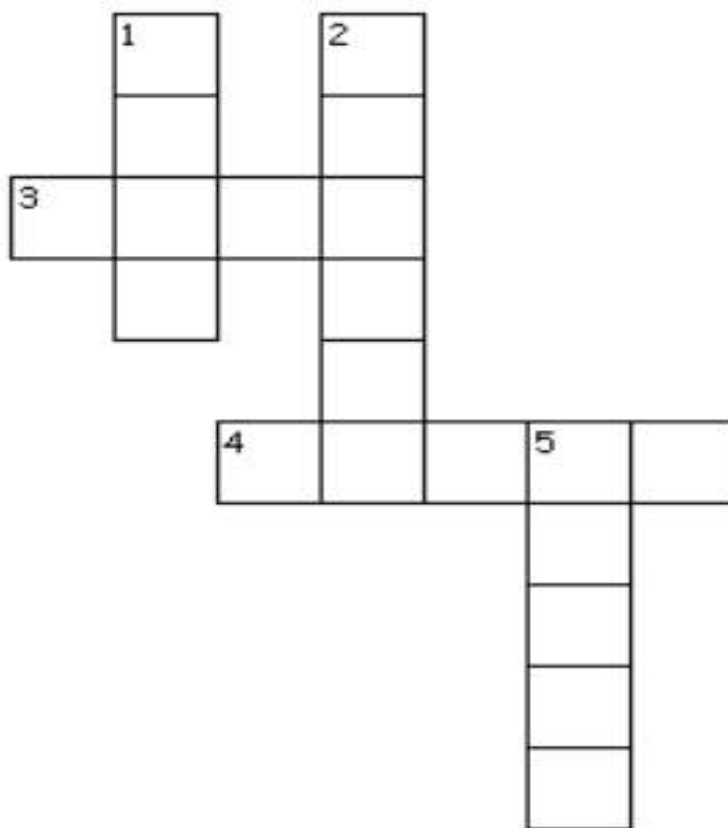
complementary colors

color wheel

istilo

Gawain sa Pagkatuto Bilang 2: Sagutan ang crossword puzzle. Tukuyin ang kulay batay sa ibinigay na kahulugan nito. Gawin ito sa iyong kwaderno.

Pahalang

3. Katapangan
4. Kaghinhawaan

Pababa

1. Kalungkutan
2. Karunungan
5. Kasiyahan

A

Lagyan ng (/) ang angkop na kahon batay sa iyong sariling kakayahan. Gawin ito sa iyong kwaderno.

Pamantayan	Nakasunod sa pamantayan ng higit sa inaasahan (3)	Nakasunod sa pamantayan subalit may ilang pagkukulang (2)	Hindi nakasunod sa pamantayan (1)
1. Nakagagawa ako ng likhang-sining na nagpapakita ng magandang tanawin			
2. Napahahalagahan at naipagmamalaki ko ang magandang tanawin sa bansa			
3. Naisasagawa ko ang aking likhang si-ning nang may kawilihan			

Iba't—Ibang Istilo ng Sining sa Pagpipinta

Aralin

I

Ang aralin na ito ay idinisenyo at isinulat para sa iyo. Ito ay upang matulungan ka na maunawaan mo ang aralin tungkol sa pagpipinta. Ito ay makakatulong upang malaman ang iba't-ibang istilo ng pagpipinta. Ang mga salita ay angkop para sa iyo. Ang aralin ay naayon sa tamang pagkakasunod-sunod para sa iyong pagkatuto.

Matapos basahin at gawin ang aralin na ito, ikaw ay inaasahang makilala ang mga likha ng ilang tanyag na mga pintor, matukoy ang mga bahagi ng landscape painting at makapagpinta o makaguhit sariling likhang-sining.

Ang tamang espasyo ng mga bagay sa isa't isa ay naipakikita sa pamamagitan ng paglalagay ng foreground, middle ground, at background. Ang mga bagay sa foreground ay kadalasang malalaki at pinakamalapit sa tumitingin. Ang bagay naman na sa background ay nasa likod at kadalasan na maliit. Ang middleground namay ay may katamtaman ang laki ng mga bagay na nasa pagitan ng foreground at background. Ito ang rin ang mga bahagi ng landscape painting.

E

Gawain sa Pagkatuto Bilang 1: Ilarawan ang mga likha ng mga tanyag na pintor. Gawin ito sa kwaderno.

Vicente Manansala

Fabian Dela Rosa

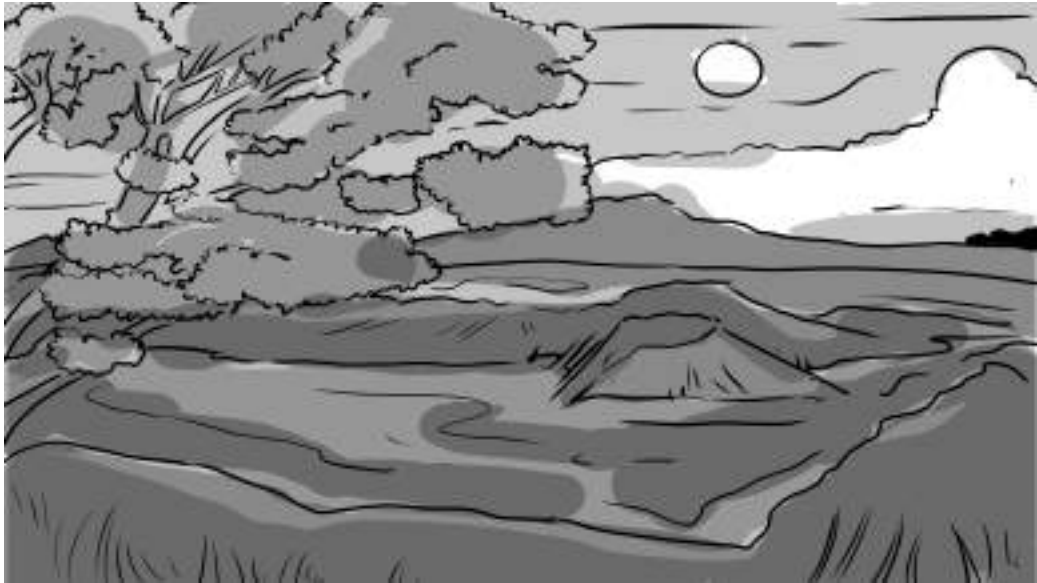
Carlos Francisco

Fernando Amorsolo

Gawain sa Pagkatuto Bilang 2: Pagmasdan ang larawan. Tukuyin ang bahaging unahin (foreground) gitnang bahagi (middle ground) o likurang bahagi (background) sa landscape painting.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 3: Itala ang mga bahagi ng landscape painting. Ipaliwanag ito sa iyong kwaderno.

- 1.
- 2.
3. ‘

E

Gawain sa Pagkatuto Bilang 4: Lumikha ng isang jingle o maikling awit na nagpapakita ng pagpapahalaga sa ginawa ng mga tanyag na pintor. Gawin ito sa iyong kwaderno.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 5: Magtala sa iyong kwaderno ng mga magagandang landscape/tanawin sa iyong paaralan at pamayanan sa tulong ng iyong mga kasama sa bahay.

1.

2.

3.

4.

5.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 6: Lagyan ng (/) ang angkop na kahon batay sa iyong sariling kakayahan. Gawin ito sa iyong kwaderno.

PAMANTAYAN	Nasunod ko nang wasto ang mga pamantayan sa pagbuo ng likhang-sining (3)	Nasunod ko ang mga pamantayan sa pagbuo ng likhang-sining ngunit may kaunting pagkukulang (2)	Hindi ko nasunod ang pamantayan sa pagbuo ng likhang-sining (1)
1.Nakikilala ag mga <i>landscape</i> sa pamayanan .			
2.Nakaguguhit ng larawan ng isang <i>landscape</i> na pamayanan.			
3.Nakasusunod nang tama sa mga hakbang sa pagguhit ng isang <i>landscape</i> .			

Ilarawan o ipaliwanag ang iyong kasanayan sa bawat pamantayan.

1.Nakikilala ag mga <i>landscape</i> sa pamayanan .	2.Nakaguguhit ng larawan ng isang <i>land-scape</i> na pamayanan.	3.Nakasusunod nang tama sa mga hakbang sa pagguhit ng isang <i>landscape</i> .

A

Gawain sa Pagkatuto Bilang 7: Punan ang mga patlang upang makabuo ng makabuluhang pahayag tungkol sa aralin.

Bawat bata ay may angking talino at _____ upang ang _____ ng iba't ibang _____ ay maging kakaiba tulad ng ginawa ng mga Pilipinong Pintor. Nagiging kahali-halina ito sa pamamagitan ng paggamit ng balanseng _____.

talento

kulay

pagpipinta

disenyo

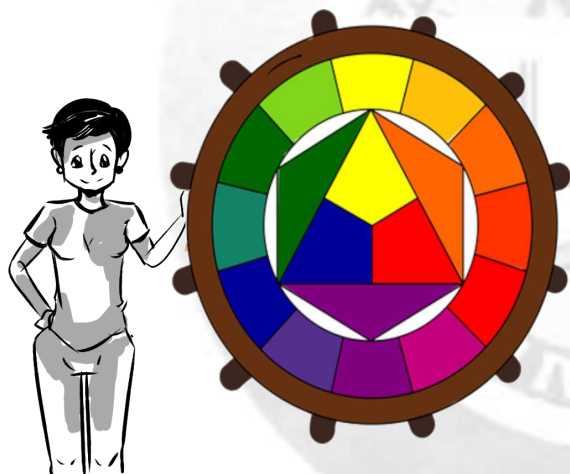
Ang Komplementaryong Kulay

Aralin

I

Ang aralin na ito ay idinisenyo at isinulat para sa iyo. Ito ay upang matulungan ka na maunawaan ang aralin tungkol sa pagpipinta. Ito ay makatutulong upang makaguhit ka ng isang likhang-sining na may kinalaman sa magandang tanawin sa bansa. Ang mga salita ay angkop para sa iyo. Ang aralin ay naaayon sa tamang pagkakasunod-sunod para sa iyong pagkatuto.

Matapos basahin at gawin ang aralin na ito, naasahang maipaliwanag ang halaga ng mga magagandang tanawin sa bansa, maipagmalaki ang mga magaganda at maksaysayang lugar at makaguhit ng gamit ang mga complementary colors.

Taglay ng ating bansa ang pagkakaroon ng maraming likas na tanawin na nagpapayaman sa pagiging Pilipino at maipagmamalaki sa buong mundo. Ang mga ito ang naging inspirasyon ng mga Pilipinong pintor sa kanilang pagpipinta ng iba't ibang mga dibuho. Ito'y lalo pang pinatingkad ng paggamit nila ng komplementaryong kulay.

Balikan natin ang larawan ng *color wheel*. Ang mga kulay na direktang magkakaharap ay tinatawag na komplementaryong kulay (complimentary colors). Pag hinalo ang komplementaryong kulay, makakabuo ng kulay abo, puti o itim. Pero kung gagamitin natin ito na kumbinasyon sa pagkukulay, ito ay makakagawa ng isang kakaibang ganda lalo na at mamamalas pa ang proporsyon na isa sa mga prinsipyo sa paggawa ng likhang sining.

D

Gawain sa Pagkatuto Bilang 1: Batay sa *color wheel*, tukuyin ang mga komplementaryong kulay (complementary colors) na nasa kaliwang grupo na mga kulay. Isulat ito sa iyong kwaderno

1. violet
  - a. green
  - b. orange
  - c. yellow
2. yellow-orange
  - a. orange
  - b. blue-violet
  - c. blue
3. blue
  - a. orange
  - b. green
  - c. yellow

Gawain sa Pagkatuto Bilang 2: Lagyan ng tsek (✓) kung tama ang ipinahahayag ng pangungusap at ekis (✗) kung mali.

___ 1. Nakadaragdag sa ganda ng gawang sining ang paggamit ng kumbinasyon ng kulay.

___ 2. Komplementaryong kulay ang tawag sa kulay na katabi nito sa color wheel.

___ 3. Ang proporsyon ay isang mahalagang prinsipyo sa paggawa ng likhang sining.

___ 4. Nagiging kahali-halina ang likhang-sining kung tama ang ginamit na magkasalungat na kulay.

___ 5. Nakatutulong ang color wheel upang matiyak ang magkasalungat na kulay.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 3: Gumawa ng *lettering* ng iyong “*nickname*” o palayaw. Kung may pangkulay, kulayan at pagandahin ito gamit ang komplementaryong kulay. Kung wala naman ay isulat ang mga kulay na gusto mong ikulay dito. Gawin ito sa iyong kwaderno.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 4: Gumawa ng slogan tungkol sa mga komplementaryong kulay.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 5: Pagtambalin ang mga kulay na komplementaryo sa isa't isa. Isulat ang titik ng tamang sagot. Gawin ito sa iyong kwaderno.

Hanay A

_____ 1. Dilaw

_____ 2. Asul

_____ 3. Pula

Hanay B

a. Berde

b. Orange

c. Violet

Gawain sa Pagkatuto Bilang 6: Kumpletuhin ang pahayag batay sa natutuhan sa aralin.

Natutuhan ko _____

Magagamit ko ito _____

A

Punan ang mga patlang upang makabuo ng makabuluhang pahayag tungkol sa aralin.

Ang _____ Kulay o Complementary Colors ay ang magkasalungat na kulay na matatagpuan sa color _____. Ito ay nabuo dahil sa nagkakaroon ng maganda _____ kapag ang _____ na kulay ay pinagsama.

Bawat batang tulad mo ay may angking talino at talento upang ang pagpipinta ng iba't ibang disenyo ay maging kakaiba tulad ng ginawa ng mga Pilipinong Pintor. Nagiging kahali-halina ito sa pamamagitan ng paggamit ng balanseng kulay.

kombinasyon   wheel   komplementaryong   magkasalungat

Ang Pagpipinta ng Larawan

Aralin

I

Ang aralin na ito ay idinisenyo at isinulat para sa iyo. Ito ay upang matulungan ka na maunawaan ang aralin tungkol sa pagpipinta. Ito ay makatutulong upang makaguhit ka ng isang likhang-sining na may kinalaman sa magandang tanawin sa bansa. Ang mga salita ay angkop para sa iyo. Ang aralin ay naaayon sa tamang pagkakasunod-sunod para sa iyong pagkatuto.

Matapos basahin at gawin ang aralin na ito, inaasahang malaman mo ang mga bahagi ng larawan, mapahalagahan ang ganda ng paligid at makapagpinta ng may tamang espasyo.

Makikita na ang larawan sa ibaba ay binubuo ng linya at hugis. Bilang isang likhang-sining mayroon itong mga bahagi.

FOREGROUND (Harapan) ito ay ispasyo na matatagpuan sa inyong dibuho o maaaring sa labas ng inyong bitana ito ay ang mga bagay o materyales na nasayong harapan o kaya ay sa labas ng inyong bintana na malapit lamang sa tumitingin,

MIDDLE GROUND (Gitnang Bahagi)-Ito ay larawan nag nagpapahayag ng kalagitnaan ng obra upang maipakita ang kagandahan ng isang obra. Tandaan natin na di mabubuo ang isang sining kung hindi magkakasama ng 3 bahaging ito.

D

Gawain sa Pagkatuto Bilang 1: Balikan ang larawan sa pahina 26 at sagutin ang mga sumusunod na tanong. Gawin ito sa kwaderno.

1. Anong mga bagay ang makikita sa unahang bahagi? sa gitnang bahagi? sa likurang bahagi?
2. Mayroon ba itong tamang espasyo? Ipaliwanag
3. Ilarawan ang mga bagay na natagpuan sa bawat bahagi.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 2: Hanapin tatlong bahagi ng larawan na makikita sa landscape. (foreground, middle ground, background) gawin ito sa iyong kwaderno.

U	M	T	D	U	W	E	Y	P	Q	B	O	V	L	I
E	Q	H	J	G	V	F	U	J	X	F	N	Z	R	J
D	X	U	Q	O	Y	Q	D	Y	P	J	G	W	F	K
P	Q	F	D	E	D	M	P	C	D	T	C	L	O	M
W	U	Z	K	N	N	O	X	T	Z	P	V	M	R	D
O	D	L	R	P	U	L	R	M	U	M	Y	D	E	J
R	J	B	T	E	O	O	J	G	R	Q	K	S	G	W
Q	L	S	P	N	R	B	R	O	D	M	I	N	R	B
F	P	E	D	Q	G	F	Z	G	I	C	K	A	O	Y
J	G	A	T	K	E	U	I	W	K	T	G	J	U	X
I	V	W	V	R	L	K	L	R	L	C	Q	I	N	A
S	R	J	O	C	D	N	Z	H	N	X	A	L	D	Z
J	O	C	T	F	D	Q	S	M	F	I	Q	B	J	V
N	V	A	H	P	I	R	B	V	C	W	H	F	Z	H
J	G	L	F	Q	M	U	C	L	M	O	B	A	S	P

Gawain sa Pagkatuto Bilang 3: Sundin ang mga sumusunod na hakbang.

1. Ihanda nag mga gagamitin tulad ng papel, lapis at krayola—kung mayroon sa bahay.
2. Isipin ang larawan ng komunidad na iguguhit. Ito ay maaaring sariling komunidad na kinabibilangan o ayon sa imahinasyon. Planuhin ang gawain ng mga tao, itsura ng bahay at tanawin sa komunidad na iguguhit.
3. Unahing iguhit ang tagpuan(horizon) at mga bagay na pinakamalaki at nasa harapan(foreground) tulad ng tao at ang kanilang ginawa.
4. Sumunod na iguhit ang mga nasa middle ground o tanawing gitna tulad ng tahanan o puno.
5. Pagkatapos, iguhit ang background o tanawing likod tulad ng bundok o kapatagan at langit.
6. Kung mayroon krayola kulayan mo at lagyan ng pamagat.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 4: Bigyan ng kaukulang puntos ang iyong paggawa. Gawin ito sa kwaderno.

Pamantayan	Napakahusay (3)	Mahusay (2)	Kailangan ng pag-unlad (1)
1. Naiguhit at nakulayan ko ang napili kong tanawin.			
2. Naipakita ang tatlong bahagi ng lawaran			
3. Naipagmalaki ko ang aking likhang-sining			

Gawain sa Pagkatuto Bilang 5: Kumpletuhin ang pahayag batay sa natutuhan sa aralin.

Natutuhan ko _____

Magagamit ko ito _____

A

Punan ang bawat puwang ng nararapat na ideya tungkol sa paggamit ng ibang bahagi ng larawan sa isang likhang sining. Gawin ito sa iyong kwaderno

Ginagamit ang imahinasyon upang _____ ang isang larawan .
Naipapakita ito sa pamamagitan ng wastong _____.

Ang _____ ay nasa espasyo sa harapan. Habang ang middle ground naman and nasa kalagitnaan. Habang ang _____ naman ang nasa likod.

Ang kaalaman sa tamang kombinasyon ng kulay ay nakadaragdag sa angking talento sa pagpipinta.

pagkukulay

foreground

background

hatiin

Aralin

I

Ang aralin na ito ay idinisenyo at isinulat para sa iyo. Ito ay upang matulungan ka na maunawaan ang aralin tungkol sa pagpipinta. Ito ay makakatulong upang malaman ang mga detalye ng landscape painting. Ang mga salita ay angkop para sa iyo. Ang aralin ay naaayon sa tamang pagkakasunod-sunod para sa iyong pagkatuto.

Matapos basahin at gawin ang aralin na ito, ikaw ay inaasahang matukoy mo ang mga detalye sa landscape painting na may kinalaman sa kasaysayan ng bansa at mapahalagahan ang ganda ng paligid.

Tunghayan ang bahagi ng liriko ng awiting “Piliin mo ang Pilipinas”. Maari rin itong awitin kung alam mo ang tono nito.

*Minsan natuwa ang may likha
Pitong libong pulo ang ginawa
Mga hiyas na inilatag
Sa malasutlang dagat
At ang bayan nyang pinili
Nasa dulo ng bahag-hari
Kaya't isang libong kulay
Nang aakit kumakaway*

*Piliin mo ang Pilipinas
Kapuluang kwintas ng perlas
Piliin mo yakapin mo
Kayamanan nyang likas
Piliin mo ang Pilipinas*

Nararapat lamang nating tandaan na sa pamamagitan ng mga larawang ating natutunghayan sa kasalukuyan ay batay sa ating mga kasaysayan. Malaki ang papel ng mga larawang ating nakita, sapagkat ito ang ang batayan kung saan nagmula ang ating lahi at ang nagging sukatan ng ating katayuan sa buhay. Maaring iba't iba ang kanilang pagkakagawa sapagkat bawat tao ay may kanya kanayang husay at galling sa ibat ibang larangan. Subalit ang mensaheng ipinapakita nito sa ating mga mag-aaral ay huwag kalimutan ang ating nakalipas at alagaan ang ating hinaharap. Panatilihin natin itong maayos upang sa ating hinaharap ay mayroon pa tayong mapapakinabangan.

Naipakikita sa pagpipinta ng tanawin ng komunidad ang tamang espasyo ng mga bagay sa larawan sa pamamagitan ng pagguhit ng foreground, middle ground at background.

D

Gawain sa Pagkatuto Bilang 1: Sagutan ang mga sumusunod na tanong. Gawing gabay sa pagsagot ang awitin na nasa pahina 31. Isulat ang iyong sagot sa iyong kwaderno.

1. Ano ang pangunahing kaisipan ng awitin? Mayaman ba sa yamang-likas ang ating bansa?
2. Mapalad ba nag-ating bansa sa pagkakaroon ng mga magagandang tanawin?
3. Dapat ba nating ipagmalaki ang ating kasaysayan at ang magagandang tanawin ng ating bansa?
4. Ano ang iyong magagawa upang mapanatili ang ganda ng ating bansa?

Gawain sa Pagkatuto Bilang 2: Tunghayan rin ang bahagi ng awiting “Masdan Mo ang Kapaligiran” , Maari rin itong awitin kung alam mo na. Sagutin ang mga tanong sa ibaba. Gawin ito sa iyong kwaderno.

*Wala ka bang napapansin sa iyong mga kapaligiran?
Kay dumi na ng hangin, pati na ang mga ilog natin.
Hindi na masama ang pag-unlad
At malayu-layo na rin ang ating narating
Ngunit masdan mo ang tubig sa dagat
Dati'y kulay asul ngayo'y naging itim
Ang mga duming ating ikinalat sa hangin
Sa langit huwag na nating paabutin
Upang kung tayo'y pumanaw man, sariwang hangin
Sa langit natin matitikman
Mayron lang akong hinihiling
Sa aking pagpanaw sana ay tag-ulan
Gitara ko ay aking dadalhin
Upang sa ulap na lang tayo magkantahan*

1. Ano ang mensahe ng awitin?
2. Bakit natin dapat alagaan ang ating kapaligiran?
3. Sa paanong paraan mo mapahalagahan ang ating kapaligiran?
4. Kung bibigyan ka ng pagkakataon na lakbayin ang ating bansa, saang maksaysayang lugar mo nais pumunta? Ipaliwanag
5. Mailalarawan mo ba ito sa pamamagitan ng pagguhit?

Gawain sa Pagkatuto Bilang 3: Magtala ng mga magaganda at makasaysayang lugar na napuntahan mo na nais mong puntahan. Sumulat ng isang sananay na naglalaman sa mga ito.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 5: Lagyan ng tsek (/) kung tama ang ipinapahayag ng pangungusap at ekis (x) kung ito ay mali.

_____ 1. Maraming makasaysayang pook nag Pilipinas na dapat ipagmalaki.

_____ 2. Kung may talento sa pagguhit itago na lang ito sa iyong sarili lamang.

_____ 3. Isang paraan ng pagpapahalaga sa magagandang tanawin ay ang paggamit nito bilang paksa sa pagpipinta.

_____ 4. Sa pagpinta sa kapaligiran ay isaalang-alang ang tamang espasyo.

_____ 5. Saan ka man makarating, tangkilikin ang sariling atin.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 5: Sumulat ng maikling repleksyon tungkol sa aralin. Kumpletuhin ang pahayag. Gawin ito sa iyong kwaderno

Natutuhan ko na _____

_____
_____
_____
_____.

A

Gawain sa Pagkatuto Bilang 4: Punan ang mga patlang upang makabuo ng makabuluhang pahayag tungkol sa aralin.

Ang bawat isa ay may angking talino at talento upang ang pagpipinta ng iba't ibang _____ ay maging kakaiba tulad ng ginawa ng mga Pilipinong _____. Nagiging kahali-halina ito sa pamamagitan ng paggamit ng balanseng _____ sa mga likhang sining na ginagawa na nai-pakikita ang foreground, _____ at background .

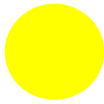
Ang pagpapamalas ng pagpapahalaga sa mga makasaysayang pook sa pamamagitan ng pagpipinta ng isang disenyo na may bahaging foreground, middle ground at background ay nararapat na ipagmalaki at ibahagi sa iba.

pintor

disenyo

middle ground

kulay

Susi sa Pagwawasto

<i>Aralin 1</i>	2	5
1. Kulay	ipagmalaki	
2. Linya	makasaysayan	
3. Hugis	tanawin	
4. Linya	yaman	
5. tema		

<i>Aralin 2</i>	1	2
1. Kulay	1. asul	
2. Complementary	2. orange	
colors, color wheel	3. pula	
3. Istilo	4. berde	
	5. dilaw	

<i>Aralin 3</i>	3	7
1. Foreground	talento	
2. Middle ground	pagpipinta	
3. Background	disenyo	
	kulay	

<i>Aralin 4</i>	1	2	5
1. C	1. /	komplementaryong	
2. C	2. X	kulay	
3. A	3. /	wheel	
	4. /	kombinasyon	
	5. /	magkasalungat	
	6		
	1. c		
	2. b		
	3. a		

<i>Aralin 5</i>	5
Hatiin	
Pagkukulay	
Foreground	
background	

<i>Aralin 6</i>	4	5
Disenyo	1. /	
Pintura	2. X	
Kulay	3. /	
Middle ground	4. /	
	5. /	

PIVOT Assessment Card for Learners

Personal na Pagtatása sa Lebel ng Performans para sa Mag-aaral

Pumili ng isa sa mga simbolo sa ibaba na kakatawan sa iyong naging karanasan sa pagsasagawa ng mga gawain. Ilagay ito sa Hanay ng LP o Lebel ng Performans. Basahin ang deskripsiyon bilang gabay sa iyong pagpili.

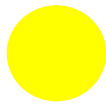

- ★ -Nagawa ko nang mahusay. Hindi ako nahirapan sa pagsagawa nito. Higit na nakatulong ang gawain upang matutuhan ko ang aralin.
- ✓ -Nagawa ko nang maayos. Nahirapan ako nang bahagya sa pagsasagawa nito. Nakatulong ang gawain upang matutuhan ko ang aralin.
- ? -Hindi ko nagawa o nahirapan ako nang labis sa pagsasagawa nito. Hindi ko naunawaan ang hinihingi sa gawain. Kailangan ko pa ng paglilinaw o dagdag kaalaman upang magawa ko ito nang maayos o mahusay.

Gawain sa Pagkatuto

Week 1	LP	Week 2	LP	Week 3	LP	Week 4	LP
Gawain sa Pagkatuto Blg. 1		Gawain sa Pagkatuto Blg. 1		Gawain sa Pagkatuto Blg. 1		Gawain sa Pagkatuto Blg. 1	
Gawain sa Pagkatuto Blg. 2		Gawain sa Pagkatuto Blg. 2		Gawain sa Pagkatuto Blg. 2		Gawain sa Pagkatuto Blg. 2	
Gawain sa Pagkatuto Blg. 3		Gawain sa Pagkatuto Blg. 3		Gawain sa Pagkatuto Blg. 3		Gawain sa Pagkatuto Blg. 3	
Gawain sa Pagkatuto Blg. 4		Gawain sa Pagkatuto Blg. 4		Gawain sa Pagkatuto Blg. 4		Gawain sa Pagkatuto Blg. 4	
Gawain sa Pagkatuto Blg. 5		Gawain sa Pagkatuto Blg. 5		Gawain sa Pagkatuto Blg. 5		Gawain sa Pagkatuto Blg. 5	
Gawain sa Pagkatuto Blg. 6		Gawain sa Pagkatuto Blg. 6		Gawain sa Pagkatuto Blg. 6		Gawain sa Pagkatuto Blg. 6	
Gawain sa Pagkatuto Blg. 7		Gawain sa Pagkatuto Blg. 7		Gawain sa Pagkatuto Blg. 7		Gawain sa Pagkatuto Blg. 7	
Gawain sa Pagkatuto Blg. 8		Gawain sa Pagkatuto Blg. 8		Gawain sa Pagkatuto Blg. 8		Gawain sa Pagkatuto Blg. 8	
Week 5	LP	Week 6	LP	Week 7	LP	Week 8	LP
Gawain sa Pagkatuto Blg. 1		Gawain sa Pagkatuto Blg. 1		Gawain sa Pagkatuto Blg. 1		Gawain sa Pagkatuto Blg. 1	
Gawain sa Pagkatuto Blg. 2		Gawain sa Pagkatuto Blg. 2		Gawain sa Pagkatuto Blg. 2		Gawain sa Pagkatuto Blg. 2	
Gawain sa Pagkatuto Blg. 3		Gawain sa Pagkatuto Blg. 3		Gawain sa Pagkatuto Blg. 3		Gawain sa Pagkatuto Blg. 3	
Gawain sa Pagkatuto Blg. 4		Gawain sa Pagkatuto Blg. 4		Gawain sa Pagkatuto Blg. 4		Gawain sa Pagkatuto Blg. 4	
Gawain sa Pagkatuto Blg. 5		Gawain sa Pagkatuto Blg. 5		Gawain sa Pagkatuto Blg. 5		Gawain sa Pagkatuto Blg. 5	
Gawain sa Pagkatuto Blg. 6		Gawain sa Pagkatuto Blg. 6		Gawain sa Pagkatuto Blg. 6		Gawain sa Pagkatuto Blg. 6	
Gawain sa Pagkatuto Blg. 7		Gawain sa Pagkatuto Blg. 7		Gawain sa Pagkatuto Blg. 7		Gawain sa Pagkatuto Blg. 7	
Gawain sa Pagkatuto Blg. 8		Gawain sa Pagkatuto Blg. 8		Gawain sa Pagkatuto Blg. 8		Gawain sa Pagkatuto Blg. 8	

Paalala: Magkaparehong sagot ang ilalagay sa LP o Lebel ng Performans sa mga gawaing nakatakda ng higit sa isang linggo o week. Halimbawa: Ang aralin ay para sa Weeks 1-2, lalagyan ang hanay ng Week 1 at Week 2 ng magkaparehong ★, ✓, ?.

Sanggunian

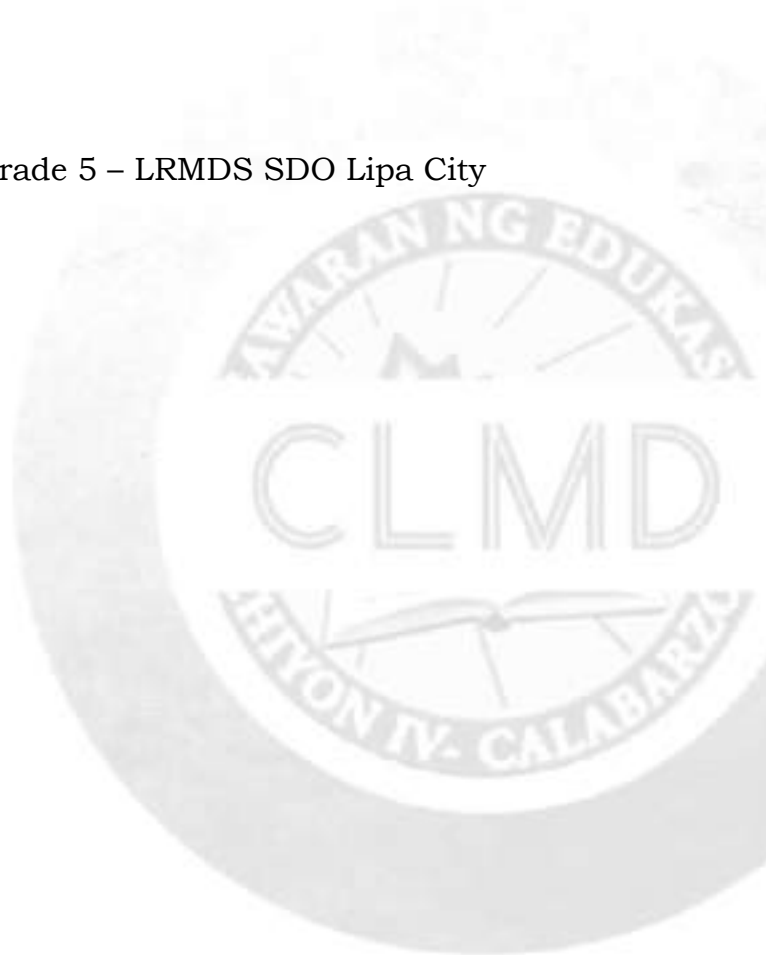

DepEd Division of Cabanatuan City LEARNING RESOURCE
MANAGEMENT AND DEVELOPMENT SYSTEM

Halinang Umawit at Gumuhit 5

Batayang Aklat

Prototype Lesson Plan Grade 5 – LRMDs SDO Lipa City

Para sa mga katanungan o puna, sumulat o tumawag sa:

Department of Education Region 4A CALABARZON

Office Address: Gate 2, Karangalan Village, Cainta Rizal

Landline: 02-8682-5773 locals 420/421

Email Address: lrmd.calabarzon@deped.gov.ph

